

Cultura

espectacles

→ PRESENTACIÓ LITERÀRIA 'Les illes del cap de Creus'

■ VILAJUÏGA. Dins el cicle de presentacions literàries que acull aquest més d'octubre l'espai d'art del Celler Espelt, dijous (20 h) es presenta el volum *Les illes del cap de Creus*, amb els autors, Arnald Plujà i Joan Albertí, i el naturalista Josep M. Dacosta. ■

→ NOVETAT EDITORIAL. ES PRESENTA DIVENDRES (20 H) AL MUSEU DEL JOGUET

Sebastià Roig publica un recull de la ciència-ficció catalana de principis del XX

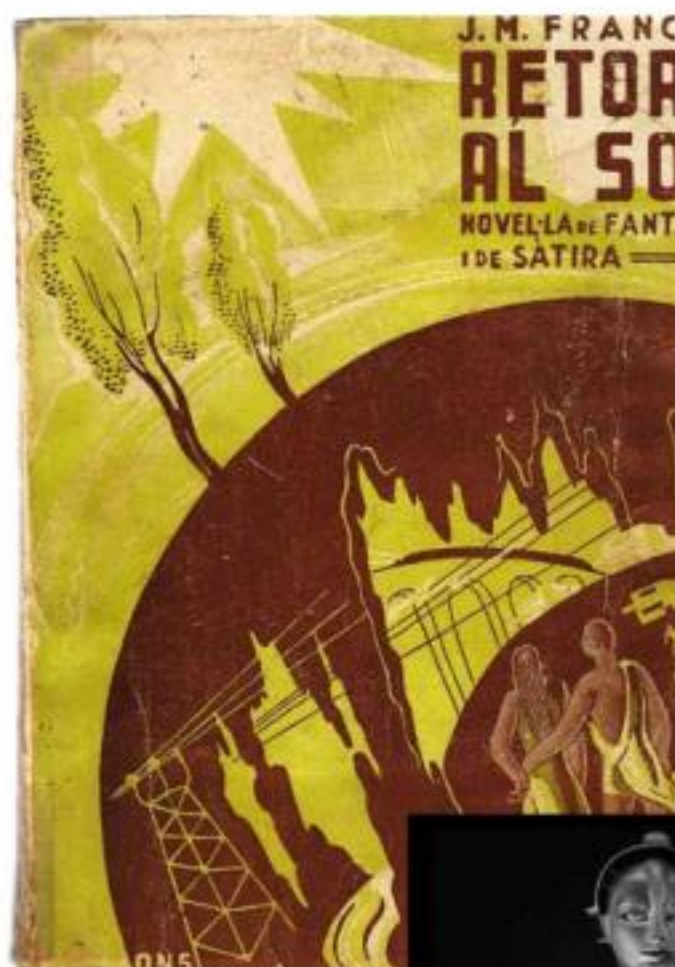
Sota el títol "El futur dels nostres avis" el llibre glossa i estudia les publicacions del gènere entre el 1900 i el 1939

Josep Pérez | FIGUERES

■ Els aficionats a la ciència-ficció i el fantàstic tenen en l'escriptor Sebastià Roig una salvaguarda del gènere, ja que a banda de publicar relats d'aquesta temàtica (la novel·la *Ullals n'és una bona mostra*) també destaca per ser-ne un estudiós de la tradició. Si fa pocs anys va publicar *Els malsons dels nostres avis* (Duxelm, 2007), on feia un divertit i documentat recull de la relació entre Catalunya i els gèneres fantàstic i de terror a començaments del segle XX, ara, publica *El futur dels nostres avis*, una mena d'*spin-up* d'aquell volum que glossa la història de ciència-ficció que s'escriu al país entre els anys 1900 i 1939. El llibre, editat curiosament per la Diputació de Girona, es presenta el proper divendres (20 h) al Museu del Joguet amb la presència de l'escriptor.

Al nou volum, al qual Roig ha dedicat sis anys de feina, hi ha des d'un acurat índex d'obres publicades a l'època fins a estudis del context social del moment, ja que si per alguna qüestió sempre ha destacat el gènere, és per servir de paràbola de la societat del seu moment.

El llibre ens redescobreix obres pioneres com *Homes artificials* (1912), de Frederic Pujulà i Vallès (1912), en què s'explica la història d'un científic que vol refer la societat de l'època en un laboratori per refer-la millorada; o *L'illa del gran experiment* (1927), d'Onofre Parés, on un grup de persones emigra a Austràlia per fundar un nou món i al cap de cent anys tornen a la vella Europa per ensenyar els seus avenços, ja sigui gratacels, naus espacials o viatges per l'espai; o *Retorn al sol* (1936), de Josep Maria Francès, en què després d'una hecatombe (causada per bombardeigs) un grup de persones va a viure sota la muntanya de Montserrat on creen tota una sèrie de mecanismes inspirats en pel·lícules de l'època com *Metropolis* (Fritz Lang) i que acaba per esdevenir

una metàfora d'aquell moment històric.

Sense oblidar autors com Josep Maria Folch i Torres que, amb títols com *Aventures extraordinàries d'en Massagran* (1910), *En Bolavà detectiu* (1911) o *El gegant dels aires* (1911) esdevé l'autor de referència català.

Al volum de Roig, però, també hi ha tot un recull d'altres publicacions, ja siguin obres teatrals, novel·letes populars o fins tot còmics (*Virulet*, *La Mainada*, etc.) i s'estudia tots els subgèneres que s'amaguen sota l'aixopluc de la ciència-ficció: viatges en el temps, robòtica, futurs apocalíptics, etc.

Roig també fa un estudi dels antecedents, les referències i el context. Antecedents molt anteriors com la comèdia teatral *De la Terra al Sol*, de J. Campmany i N. Molas (1878), d'aires tan vernians que arriben a incloure el llançament d'obús cap a la lluna des de la Barceloneta. Referències oblidades com la de H.G. Wells, mes-

tre absolut del gènere que inspirà generacions de lectors i escriptors i que avui en dia encara és un número u. O estudis del context, ja que per la distància històrica cal situar el lector. Es parla del període modernista on l'anomenat llavors cinematògraf acabava de desembarcar, i on les pel·lícules expressionistes que des de la totopoderosa productora alemanya

UFA signaven F.W. Murnau o F. Lang trencaven amb els esquemes de tot el fet i vist fins al moment. El llibre explica com llavors fer ciència-ficció era seguir amb una tendència europeïsta i, per tant, obrir-se al món. O com, en aquells dies, la novel·la històrica o la novel·la negra eren els altres gèneres que triomfaven entre el públic.

Tal com explica l'autor, del llibre també se'n desprenen altres lectures com la fe cega en la tecnologia que es vivia en aquells anys, víctima de la qual la majoria dels escriptors van fer, en molts casos, pronòstics exagerats, "preveïen que Martes seria habitat abans

d'acabar el segle". Però també hi ha una encertada premonició en altres qüestions, "si tenim en compte que l'aviació era llavors quelcom a les seves albors, molts van saber veure com al futur els viatges en avions de passatgers serien una realitat. Ara bé, el que cap d'ells va ser capaç de veure va ser el potencial dels ordinadors!".

Sebastià Roig explica que va començar a treballar en aquest projecte l'any 2006. Com a membre fundador de la Societat Catalana de Ciència Ficcio i Fantasia, va espigolar sobre treballs previs d'estudiosos com Jordi Solé i Camardons (sociolingüista, novel·lista i estudiós de figures com les de Delfi Dalmau) o Antoni Munne-Jordà (novel·lista i director de la col·lecció 'Ciència-ficció', de Pagès Editors, l'únic recull en català del gènere), persones que també han destacat per reeditar algunes d'aquestes obres pioneres.

Roig confessa que la publicació ha esdevingut una tasca feixuga. Primer es va parlar que el Festival de Cinema Fantàstic de Sitges assumiria la publicació, més tard un editor va disposar dels drets durant dos anys però mai es va acabar de materialitzar la publicació, i va ser, finalment, gràcies a un bloc a la xarxa del mateix autor on anava penjant i desgranant algunes de les informacions del llibre, que la Diputació de Girona es va fixar en el projecte per decidir-se a editar-lo com a vint-i-nú volum de l'anomenada col·lecció Josep Pla.

Divendres, a la presentació, es comptarà amb la presència de Joan Manuel Soldevilla, estudiós de la cultura popular, i Lluís Muntada, director de la col·lecció. ■